

32/2009. (OT 17.) ORFK utasítás

a közbiztonságra veszélyes helyzetek kezelésével összefüggő rendőrségi tárgyalási feladatokról

Szám: 32/2009.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (3) bekezdésének *a*) pontja alapján, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendeletre és a Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Parancsnoksága Terrorelhárító Szolgálat bevetési rendjéről szóló 69/2007. (OT 35.) ORFK utasításra (a továbbiakban: 69/2007. (OT 35.) ORFK utasítás) tekintettel, a közbiztonságra veszélyes helyzetet előidéző személyekkel szembeni, a rendőri intézkedések esetén folytatott tárgyalások szakszerű végrehajtása érdekében kiadom az alábbi

utasítást:

I. Általános rendelkezések

Bevezető rendelkezések

1. Az utasítás hatálya kiterjed:

- a*) az Országos Rendőr-főkapitányságra;
- b*) a Készenléti Rendőrségre;
- c*) a Repülőtéri Rendőr Igazgatóságra, a megyei rendőr-főkapitányságokra, és a Nemzeti Nyomozó Irodára (a továbbiakban együtt ezen utasítás alkalmazásában: területi szervek); valamint
- d*) a rendőrkapitányságokra és a határrendészeti kirendeltségekre (a továbbiakban együtt ezen utasítás alkalmazásában: helyi szervek).

Értelmező rendelkezések

2. Az utasítás alkalmazásában:

a) *közbiztonságra veszélyes helyzet*: a túszejtéssel elkövetett bűncselekmények elkövetőjének, valamint a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható fegyveres vagy felfegyverkezett, közveszély-okozással fenyegetőző, elzárkózott személy, illetve az ön- vagy közveszélyes állapotban lévő - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 188. §-ának *c*) pontjában meghatározott - közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsító, fegyveresen, felfegyverkezve közveszélyt okozó, közveszéllyel fenyegető, vagy más személyt fogságban tartó, továbbá az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának ellenszegülő, elzárkózó, más személyt fogságban tartó személy (a továbbiakban: intézkedés alá vont személy) magatartása következtében létrejött, a közbiztonságot fokozott mértékben veszélyeztető helyzet;

b) *tárgyalás*: a Rendőrség és az intézkedés alá vont személy között a közbiztonságra veszélyes helyzet békés megoldásának, illetve a rendőri intézkedés végrehajtásához szükséges taktikai előny megszerzése érdekében folytatott kommunikáció;

c) *tárgyaló*: a közbiztonságra veszélyes helyzet kezelése során az intézkedés alá vont személlyel kapcsolatot tartó, tárgyalói alapképzésen részt vett személy;

d) *fogságban tartott személy*: akit az intézkedés alá vont személy a közbiztonságra veszélyes helyzet során személyi szabadságában korlátoz.

II. Részletes rendelkezések

A tárgyalási feladatok ellátásának rendje

3. Az elsődleges tárgyalási feladatokat a Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Igazgatósága Terrorelhárító Szolgálat (a továbbiakban: TESZ) helyszínre érkezéséig a területi, illetőleg a helyi szervek tárgyalói látják el. A Köztársasági Őrezred intézkedése esetén kialakult közbiztonságra veszélyes helyzet esetén az elsődleges tárgyalási feladatokat szintén a területileg illetékes szervek tárgyalói látják el. A Budapesti Rendőr-főkapitányság illetékességi területén e feladatokat a TESZ látja el. Ha a közbiztonságra veszélyes helyzet indokolja, és a tárgyalók helyszínre érkezéséig a várakozással járó késedelem veszéllyel jár, akkor az elsődleges tárgyalási feladatokat a helyszínen intézkedő rendőrök látják el.

4. A TESZ helyszínre érkezését követően a tárgyalási feladatok további ellátásának rendjét a helyszíni válságkezelő parancsnok határozza meg.

A tárgyalás céljai

5. A tárgyalás céljai:

- a) a közbiztonságra veszélyes helyzet békés megoldása;
- b) rábírní az intézkedés alá vont személyt a Rendőrséggel történő együttműködésre;
- c) a fogságban tartott személy, a kívülálló, továbbá az intézkedés alá vont személy sérülésének megelőzése;
- d) a fogságban tartott személy szabadon bocsátása, a veszélyeztetett anyagi javak megóvása;
- e) a békés megoldás érdekében feltétlenül szükséges hatósági engedmények minimalizálása;
- f) az eseménnyel összefüggő legtöbb információ beszerzése és elemzése;
- g) a megoldási taktika kidolgozásához szükséges idő biztosítása;
- h) az erőszakos felszámoláshoz a legkedvezőbb feltételek megteremtése.

6. A tárgyalás szükségességét, az abban résztvevők létszámát, a közbiztonságra veszélyes helyzet súlyossága és körülményei alapján a rendőri szerv ügyelete, azoknál a megyei rendőr-főkapitányságoknál, ahol Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) működik, a TIK, illetőleg a helyszíni válságkezelő parancsnok határozza meg.

A tárgyalásban résztvevők és feladataik

7. A tárgyalás vezetőjének feladatai:

- a) kezdeményezi a tárgyaláshoz szükséges információk beszerzését, technikai eszközök alkalmazását;
- b) elemzi, értékeli a rendelkezésre álló információkat, szakértői javaslatokat;
- c) a tárgyalás menetére, taktikájára vonatkozó előzetes elgondolását jelenti a helyszíni válságkezelő parancsnoknak;
- d) a jóváhagyott előzetes elgondolás alapján meghatározza a tárgyalásban résztvevők feladatait, folyamatosan ellenőrzi azok végrehajtását;
- e) a helyszíni válságkezelő parancsnoknak jelenti a tárgyalás menetét, az egyes taktikai megoldások eredményeit;
- f) szükség esetén kezdeményezi további szakértők, tolmácsok bevonását.

8. A tárgyaló feladatai:

- a) a tárgyalás vezetőjének utasítására felveszi a kapcsolatot az intézkedés alá vont személlyel;
- b) alkalmazza a tárgyalások során a tárgyalás vezetője, illetve a helyszíni válságkezelő parancsnok által meghatározott taktikát a kijelölt célok elérése érdekében;
- c) információkat ad a tárgyalás vezetőjének, illetve a helyszíni válságkezelő parancsnoknak;
- d) segíti a tárgyalás vezetőjét, illetve a helyszíni válságkezelő parancsnokot a tárgyalási taktika kialakításában, szükség esetén pedig annak módosításában.

9. Az összekötő feladatai:

- a) folyamatos kapcsolatot tart a helyszíni válságkezelő parancsnoksággal, illetve a helyszíni válságkezelő parancsnokkal, továbbá az egyes szakértőkkel;
- b) továbbítja a beszerzett információkat, adatokat;
- c) jelenti az anyagi, technikai és egyéb szükségletek iránti igényt.

10. A dokumentáló feladatai:

- a) ellenőrzi a tárgyalás technikai eszközeinek üzemképességét;
- b) kezeli a tárgyalás technikai eszközeit, rögzíti a tárgyalás hang- és képanyagát;
- c) rendszerezi a kapott információkat, adatokat;

d) a tárgyalás befejezését követően gondoskodik az archiválásról.

11. A pszichológus feladatai:

a) részt vesz az információk elemzésében a tárgyalási taktika kialakításában, szükség esetén annak módosításában;

b) segíti az előzetes adatgyűjtést az intézkedés alá vont személyiségéről;

c) figyeli és elemzi a tárgyalás menetét;

d) a tárgyalás során figyeli, hogy a tárgyalási folyamat milyen hatással van a tárgyalóra, illetve az intézkedés alá vont személyre;

e) észrevételeit, javaslatait jelzi a tárgyalónak, a tárgyalás vezetőjének, illetve a helyszíni válságkezelő parancsnoknak.

A tárgyalók kiválasztása és kiképzése

12. A tárgyalói feladatok ellátásának feltételei:

a) legalább 5 éves, hivatásos állományú szakmai gyakorlat,

b) egészségügyi, fizikai, pszichológiai alkalmasság,

c) az éves teljesítményt értékelő vezető javaslata,

d) a feladatokkal együtt járó kötelezettségek (alkalmassági vizsgálat, kiképzés, szolgálatellátás) önkéntes vállalása,

e) az alapképzés elvégzése.

13. Az érintett területi szervek vezetői intézkednek a korábban ki nem képzett személyek esetén az alkalmassági vizsgálatok elvégzésére az alapképzést megelőzően, az alábbiak szerint:

a) az alapellátó pszichológus - az érvényes időszakos munkaköri pszichikai alkalmassági vizsgálat minősítésének figyelembevételével, és a tárgyalói feladatra vonatkozóan célzottan elvégzett pszichikai alkalmassági vizsgálat alapján - minősíti a jelentkező alkalmasságát;

b) az alapellátó orvos - az 1 évnél nem régebbi időszakos munkaköri egészségi alkalmassági vizsgálat eredményeinek figyelembe vételével, és a tárgyalói feladatra vonatkozóan célzottan elvégzett egészségi alkalmassági vizsgálat alapján - minősíti a jelentkező alkalmasságát;

c) a jelentkező szakmai munkája és teljesítménye alapján az éves teljesítményt értékelő vezető javaslatot készít a tárgyalói alkalmasságról;

d) a jelentkező pszichikai alkalmasságának vizsgálatát és a vezetői javaslatot az utasítás 1-4. számú mellékleteinek szempontjai alapján kell elvégezni, illetve dokumentálni.

14. A jelentkező az alkalmassági vizsgálatok egészségi, pszichikai, fizikai alkalmatlanságot megállapító döntés ellen a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 194. §-a alapján szolgálati panasszal élhet.

15. A tárgyalók alap, központi és soron kívüli továbbképzését az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztálya (a továbbiakban: Közrendvédelmi Főosztály) szervezi, és a TESZ hajtja végre.

16. A képzési csoportok maximális létszáma 10 fő. A tárgyalói alapképzés időtartama 5 nap (32 kiképzési óra), a központi továbbképzés időtartama 2 évente 1 nap (8 kiképzési óra).

17. Az alapképzés programja:

a) a válságkezelés rendszere,

b) a helyszínen teendő elsődleges intézkedések, a helyzet stabilizálása,

c) a válságstáb felépítése, feladatai,

d) az intézkedés alá vontak pszichológiai jellemzői,

e) a túsok viselkedésének sajátosságai,

f) a tárgyalás pszichológiai követelményei,

g) elsődleges kapcsolatfelvétel az intézkedés alá vont személlyel,

h) a tárgyalásban résztvevők feladatai,

i) a tárgyalás célja, a sikeres tárgyalás főbb elvei,

j) a tárgyalás során követendő szempontok,

k) a főbb tárgyalási modellek,

l) szituációs gyakorlatok végrehajtása,

m) gyakorlati vizsgafeladat végrehajtása.

18. A központi továbbképzés programja:

a) új ismeretek oktatása,

b) szituációs gyakorlatok végrehajtása,

c) a megtörtént közbiztonságra veszélyes helyzetek tapasztalatainak feldolgozása.

19. A területi és helyi szervek vezetői a Közrendvédelmi Főosztály vezetőjénél kezdeményezhetik - a megtörtént közbiztonságra veszélyes helyzetek tapasztalatainak feldolgozása érdekében - az érintett állomány soron kívüli továbbképzését.

20. Az alap- és a továbbképzés végén a résztvevőknek gyakorlati vizsgafeladatot kell végrehajtani. A vizsgafeladat eredményes teljesítését követően a TESZ az utasítás 5. sz. melléklete szerinti igazolást ad ki. Az alap- és továbbképzéseken résztvevők névsorát és a kiadott igazolásokat a TESZ tartja nyilván.

21. A vizsgafeladat eredménytelen teljesítése esetén a második vizsga csak az alapképzés ismételt elvégzését követően teljesíthető. A vizsgakövetelmények ismételen eredménytelen teljesítése esetén, a harmadik alapképzés elvégzését követően, a vizsgáztatásban részt vesz a Közrendvédelmi Főosztály és az ORFK Humánigazgatási Szolgálat Egészségügyi és Pszichológiai Osztályának 1-1 tagja, ennek eredménytelensége esetén további vizsga nem lehetséges.

22. A területi szervek vezetői soron kívül tájékoztatják a Készenléti Rendőrség parancsnokát a tárgyaló szolgálati viszonyának megszűnéséről, vagy ha egyéb okból a korábban kiképzett személy a továbbiakban nem lát el tárgyalói feladatokat.

III. Záró rendelkezések

23. A tárgyalók alapképzésének ütemezését a Közrendvédelmi Főosztály szervezi úgy, hogy az utasítás hatályba lépését követő 6 hónapon belül a területi szervek állományából szervenként legalább 4 fő kiképzése befejeződjön.

24. A TESZ a területi szervekkel együttműködve kockázatelemzést készít, amely alapján szükség szerint javaslatot tesz - a 23. pontban meghatározott létszámon túl - további tárgyalók kiképzésére. Az alapképzést úgy kell ütemezni, hogy legkésőbb 2010. december 31-ig a területi és - a TESZ kockázatelemzésén alapuló, és a Közrendvédelmi Főosztály által kijelölt - helyi szerveknél a megfelelő létszámú tárgyaló kiképzése befejeződjön.

25. Az alap- és továbbképzések során az elhelyezés és étkeztetés költségeinek viseléséről a Készenléti Rendőrség parancsnoka gondoskodik, amelynek fedezetét az ORFK Gazdasági Főigazgatóság utófinanszírozással, tételes létszám- és költségelszámolást követően, előirányzat-átadással biztosítja.

26. Ezen utasítás a közzétételét követő 15. napon lép hatályba.

I. számú melléklet a 32/2009. (OT 17.) ORFK utasításhoz

I. A tárgyalói alkalmasság szempontjai

Sorszám	Kompetenciák	Definíció
1.	Alkalmazkodó képesség	Képes befogadni a változásokat és az újításokat. Képes és hajlandó alkalmazkodni más emberekhez, különböző munkahelyzetekhez és feladatokhoz, a változó munkafeltételekhez, környezethez. Képes megváltoztatni a viselkedését, ha a helyzet azt kívánja. Magában foglalja az új elképzelésekre, ötletekre, ismeretekre való nyitottságot
2.	Döntési képesség	Az egyén képes arra, hogy információgyűjtés és a döntési alternatívák felmérése után határozottan és gyorsan döntést hozzon, még olyan helyzetekben is, amikor korlátozott idő és/vagy hiányos információ áll rendelkezésére. Az önálló döntéshozatal előtt képes mások véleményét is kikérni, figyelembe venni
3.	Együttműködés	Eredményesen közreműködik egy közös cél elérése érdekében, még akkor is, ha ez nem közvetlenül a saját érdekeit szolgálja. Egyéni érdekeit képes alávetni a közösség érdekeinek.
4.	Empátia	Beleérző képesség. Az egyén képes a másik személy helyzetébe beleképzelni magát, figyelembe véve és megértve annak szempontjait. Mások megértésének szándékát öleli fel. Annak képessége, hogy a mások által ki nem mondott vagy csak részben kifejezett gondolatokat, érzéseket és problémákat meghallgassa és megértse.
5.	Felelősségvállalás	Tudatában van annak, hogy egyes helyzetekben mekkora a felelőssége, és ennek megfelelően cselekszik. Vállalja döntései, tettei következményeit.

6.	Kommunikációs készség	Képes arra, hogy önmagát világosan és érthetően kifejezze mind szóban, mind írásban, mind szemléltető eszközök segítségével. Magában foglalja az egyén azon szándékát is, hogy pontosítson olyan információkat, amelyek számára nem teljesen világosak. Kommunikációs helyzetben vissza tud kérdezni, törekszik a kapott és adott információ pontosítására, megértésére és megértetésére.
7.	Önbizalom	Az egyén hisz abban, hogy képességeivel eleget tud tenni a feladatoknak. Magában foglalja az egyén azon képességeit, hogy képes váratlan, kihívást jelentő helyzetekben is döntést hozni, megváltoztatni és/vagy korrigálni véleményét, illetve képes építő jelleggel kezelni a felmerülő akadályokat. Magabiztos viselkedésével azt közvetíti a környezetnek, hogy ura a helyzetnek, anélkül, hogy az akaratát a többiekre erőltetné.
8.	Önfejlesztés	Az egyén azon törekvése, hogy a szervezeti és a munkaköri követelményeknek való megfelelés érdekében a szakirányú ismereteit és képességeit, önmagát - akár önállóan is - gyarapítsa, fejlessze, jobbjítsa a még hatékonyabb munkavégzés érdekében, amiért különböző mértékű erőfeszítésekre hajlandó. Az egyén törekszik saját személyiségének, képességeinek és készségeinek folyamatos fejlesztésére. Magában foglalja a hibákkal, kudarcokkal való szembenézés képességét is.
9.	Önkontroll	Annak képessége, hogy az egyén hatékonyan szabályozza viselkedését, indulatait és feszültségeit.
10.	Problémamegoldó képesség	Képes arra, hogy a felmerülő problémákat észrevegye, azonosítsa, a mögöttes okokat feltárja. Megkeresi azokat az alternatívákat, amelyek a helyzetnek megfelelő megoldást eredményezhetik, ezek közül a legkedvezőbbet ki tudja választani és meg is valósítja.
11.	Szabálytudat	Az egyén azon törekvése, hogy a munkavégzést alapvetően meghatározó szabályrendszer ismeretében a vonatkozó előírásokat, szabályokat betartsa, valamint törekszik az adott helyzetben legmegfelelőbb, jóváhagyott szabály követésére.
A kompetenciák megnevezésének és definíciójának forrása: Gyakorlati kézikönyv a kompetencia alapú HR-rendszer alkalmazásához (Rendészeti szervezetek HR menedzsmentje projekt, European Twinning Project 2007.)		
	Kognitív képesség	Definíció
1.	Tartós és megosztott figyelem	Az egyén azon képessége, hogy változó munkafeltételek esetén is képes tartós figyelemkoncentrációval és megosztással eleget tenni a feladatainak.

II. A pszichológiai alkalmasság vizsgálatának módszerei

Exploráció	Személyiségvizsgálat		Műszeres vizsgálat		Figyelem vizsgálat	
	módszer	kritérium	módszer	kritérium	módszer	kritérium
A motivációs háttér és a kommunikációs készség vizsgálatára.	CPI	Normál profil min. 50-es értékek átlag feletti: Py, Do, Sp, Sa, Es, Em, Re, Sc, To, Vezetői skálán min. 8: Teljesítményigény, Frustrációs tolerancia, Felelősségtudat	CDT-1.	min 43 jó találat percenként, maximum 7 hiba	PIERON	min .N 374-400, T% 96,6
	MMPI	Sine morbo profil, labilis pszichés egyensúlyra utaló alskála jelzések hiánya	CDT-2.	min 40 jó találat percenként, maximum 7		

				hiba		
Ha a jelentkező 1 éven belül pszichikai alkalmassági vizsgálaton részt vett, amelynek során a táblázatban szereplő vizsgálat, illetve vizsgálatok elvégzésre kerültek és a vizsgálati eredmény megfelel a tárgyalói feladatkör kritériumainak, az adott eljárás megismétlése nem szükséges.						
Az alkalmasság célzott vizsgálata során a KR KSZP TESZ által kidolgozott és az ORFK Egészségügyi és Pszichológiai Osztály által jóváhagyott Értékelő Központ gyakorlatokat kell alkalmazni.						

Az alkalmasság elbírálásához egyéb kiegészítő vizsgálatok is elvégezhetők.

III. A vezetői javaslat szempontjai

Az éves teljesítmény értékelésére jogosult vezető a melléklet I. pontjában felsorolt kompetenciákat értékelve és a fizikai állapotot minősítve készítse el javaslatát.

2. számú melléklet a 32/2009. (OT 17.) ORFK utasításhoz

.....
Szervezet

Vezetői javaslat tárgyalói feladat végrehajtásához

NÉV:	RENDFOKOZAT
SZÜLETÉSI NÉV	
ANYJA NEVE	
SZÜLETÉSI HELY, IDŐ	
SZOLGÁLATI VISZONYÁNAK KEZDETE: BM/IRM	
JELLENLEGI SZOLGÁLATI HELYE:	
JELLENLEGI BEOSZTÁSA:	

A FIZIKAI FELMÉRÉS IDŐPONTJA:

Minősítés:

ALKALMAS ALKALMATLAN

A KOMPETENCIÁK ÉRTÉKELÉSE ALAPJÁN

JAVASLOM

Indoklás:

NEM JAVASLOM

Indoklás:

Dátum:

.....
vezető

3. számú melléklet a 32/2009. (OT 17.) ORFK utasításhoz

.....
Szervezet

Egészségügyi vélemény tárgyalói alkalmasság vizsgálatról

NÉV:	RENDFOKOZAT
SZÜLETÉSI NÉV	
ANYJA NEVE	
SZÜLETÉSI HELY, IDŐ	
SZOLGÁLATI VISZONYÁNAK KEZDETE: BM/IRM	
JELENLEGI SZOLGÁLATI HELYE:	
JELENLEGI BEOSZTÁSA:	

Hozzájárulok a vizsgálatához, valamint ahhoz, hogy az egészségügyi vizsgálatot végző szerv a vizsgálat során keletkező személyes és különleges adataimat kezelje.

.....
dolgozó

Minősítés:

ALKALMAS **ALKALMATLAN**

Dátum:

.....
dolgozó

Az egészségügyi alkalmasság vizsgálat minősítését és annak indoklását megismertem, a fellebbezési lehetőségről tájékoztatást kaptam.

.....
dolgozó

4. számú melléklet a 32/2009. (OT 17.) ORFK utasításhoz

.....
Szervezet

Pszichológiai vélemény tárgyalói alkalmasság vizsgálatról

NÉV:	RENDFOKOZAT
SZÜLETÉSI NÉV	
ANYJA NEVE	
SZÜLETÉSI HELY, IDŐ	
SZOLGÁLATI VISZONYÁNAK KEZDETE: BM/IRM	

JELLENLEGI SZOLGÁLATI HELYE:

JELLENLEGI BEOSZTÁSA:

Hozzájárulok a vizsgálathoz, valamint ahhoz, hogy a pszichológiai vizsgálatot végző szerv a vizsgálat során keletkező személyes és különleges adataimat kezelje.

.....
dolgozó

Minősítés:

ALKALMAS ALKALMATLAN

Dátum:

.....
pszichológus

Elvégzett vizsgálatok:

A pszichológiai alkalmasság vizsgálat minősítését és annak indoklását megismertem, a fellebbezési lehetőségről tájékoztatást kaptam.

.....
dolgozó

5. számú melléklet a 32/2009. (OT 17.) ORFK utasításhoz

**KÜLÖNLEGES SZOLGÁLATOK
PARANCSNOKSÁGA
TERRORELHÁRÍTÓ SZOLGÁLAT**

Szám:

IGAZOLÁS

Név:	Rendfokozat:
Anyja neve:	
Szolgálati helye:	
Az alapképzés időpontja:	

A Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Parancsnoksága Terrorelhárító Szolgálat által tartott tárgyalói alapképzésen részt vett az előírt követelményeket teljesítette.

Dátum:

..... KSZP terrorelhárító igazgató TESZ parancsnok
A továbbképzések időpontja	TESZ parancsnok aláírása

